

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXIV. An omnis Sacrarum Imaginum Cultus sit illicitus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

pingi & sculpi, tum historicis, tum analogicis; non autem *serius*, id est, quasi essentiam Dei seu spiritus exprimeret pictura, vel significaret. Quia Scriptura Deum quasi hominem cum membris, & affectibus, & actionibus describit; ut aliqualem ideam Dei credentes animis concipiant.

II. Imagines Christi & Sanctorum sunt in sancto Vsu. Vnde S. Chrysostomus in Missa, quam Erasmus Latinam fecit, *Sacerdos egreditur, inquit, portans Euangelium precedente ministro cum Lucerna: & conuersus ad Christi imaginem inter duo ostia, inflexo capite cum exclamatione dicit &c.*

Sub annum 338. Hæmorroissa statuan æneam in templum solennissimè introductam fuisse prodit Nicephorus I. *hist. c. 30.* Eusebius *l. 3. & 4. de vita Constantini Magni* testatur eum templum omnia in Palestina statu aureis & argenteis repleisse. &c. Vide *Bell. l. 2. de Sanctis. c. 9.*

III. Vtilitatem imaginum docet factum Christi, qui vulcus sui ideam linteo impressam Abagaro misit.

Item Ea, quam Christo crexit æneam Syrophœnissa.

Item ea quam Christo Nicodemus fecit.

Item ea, quam Deiparæ pinxit Lucas. Ideo Chrysostomus orat, in S. Meletium testatur, plena imaginum omnia in annulis, poculis, thoris, parietibus, &c.

QVÆSTIO XXIV.

An omnis Sacrarum Imaginum cultus sit illicitus?

HÆRESIARCH. Duo hic ex diametro pugnantia occurrunt.

I. CHRISTIANO-CATEGORI, id est, Christianorum acculatores, qui pertendebant imaginibus diuinitatem debere honorari quod pii semper abhorruerunt. Talis fuit Seuerus Alex. Imp. qui in Larario suo statuan Christi lætitiã colebat, teste Elio Lampridio.

II. ICONOMACHI omnem imaginibus negabant honorem. De vtriusque testatur Damascenus lib. de heresibus. De his q. precedente.

LUTHER ANGLV, vt Magdeburgenses, *Cent. 1. & vbi supra,* execrantur imaginum cultum. CALVINIANI multo detestabilius deum ouentac persequuntur eundem; vt qui nec Vsum earum periciantur.

PAPISTA. I. Proiecta, & homine velle Cretenſi indigna mentiendi qua libido, quã impudentia est hac in re & causa Lutheri-caluinistarum: teste meo *Mendace Antipap. p. 1. q. 7.* Ea verò clamant ipsa, suam ipsorum iconomachiam ab omni deserta esse veritate.

II. Quam autem solido steterit veritatis firmamento nostra Iconodulia; patet in meo *Luthero-cal. p. 1. q. 79. & in Antichristo, p. 1. q. 24.*

III. Atque istis suffragantur perpetuã quadam concordia S. Patres. Hinc S. Basilij sententia citatur ab Adriano Papa in epist. ad Imp. in Syn. VII. ad. 2. illa: *Historias imaginum illorum honorari, & palam adoro. Hoc enim nobis traditum à S. Apostolis non est prohibendum.* S. Ambrosius *serm. 10. in Psal. 118. Qui imaginem conuenat, aut contempserit Imperatoris, utique illum honorat, aut iniuriã afficit; cuius imago est.* S. Aug. *l. 3. de Doctr. Christiana c. 9.* distinguit honorantes signa vtilia; quod alij nesciant, quid significant; hi sunt serui; vt Iudæi, alij sciunt; hi sunt liberi, vt Christiani. *Li. 2. ib. c. 29.* picturas, statuas ponit inter superflua hominum instituta, exceptis ijs, quæ proponuntur loco & tempore ab habente autoritate, vt sunt Christi & Sanctorum icones.

Quæ

Quæ quia inter res sacras semper habitæ sunt; omnino veneratione dignæ recte censentur.

I V. Iconoclastas etiam horrificæ clades affligerunt. Nam, teste Chronico Palmerij anno 741. sub Leone Isaurico pestis Constantinopolim exhausta, hominibus supra trecentis millibus sublatis. Sed iconomachia præierat: Leo item Italiae exutus est imperio, eiusque successores: teste Zonara.

Rex Arabum Ezides, Hebræo 30. an. regni promittente si bellum indixisset imaginibus; vix vnum superuixit.

Const. Copronymi imperium diris cladibus terræ motuum atterebatur, peste hominibus nudabatur: cumque ubiq; cruces sublatae fuissent, ecce pluebat cruces: Pontus insueto frigore constitit ad 100. miliaria glacie crassa 50. cubitos: quæ soluta mœnia domosque evertit Constantinopoli: Ipse Copronymus adhuc viuus se flammis inextinguibilibus cremari vociferans perijt.

QVÆSTIO XXV.

Ad Cruci Dominicæ debeat adoratio?

HÆRESIARCH. CLAVDIUS Taurinensis, sub annum 800. teste *Iona l. i.* detestabatur Crucem Domini. Item quos Pauliciani, teste Eutyrio in *Panoplia p. 2. tit. 11.*

Item sub annum 1110. Petrus Bruis & Henricus, teste *Cluniacensi.* Sub idem tempus & Bogomiles. Similiter & VVicleffista, teste *Tho. VVald. 10. 3. tit. 20.*

LUTHERANI Magdeburgenses *Cent. 4. cap. 4. & 6.*

CALVINVS *Inst. l. 1. c. 11. §. 7.* Crucis honorem detestantur infandè; Ac mendacis onerant; vt videre est in *Mendace Antipap. p. 1. q. 3.*

SVADENT Bogomiles & Petrobrusiani istis.

1. Quia crux dolorem & ignominiam attulit Christo: ergo detestanda est.

2. Quia Impius est filius, qui patibulum amaret patris.

3. Quia si cruces omnes adorandæ, quod Christus in cruce pependit; ergo & sepulcra; quod in sepulcro quieuit; & præsepia, &c. & omnes columnæ, clauis, &c. *Imo & asini,* ait Claudius: *quod asino veclus est Christus.*

4. Quia Christi hostes gaudebant passione Christi, oderuntque crucem: ergo qui honorant eam, sunt hostes Christi.

5. **Wicleffista,** Quia si ob contractum Christi sit adorandæ; ergo & labia Iudæ; pugnus Malchi. &c. adorandus erit.

6. Centuriatores, Quia superstitio est characteribus tribuere virtutem: sed Papiста tribunt figuræ crucis vim pellendi dæmones: ergo superstitiosi sunt.

PAPISTA. Solutio istorum facilis est.

AD I. Crucis dolor & ignominia vergit in lætitiã & gloriã, dæmone deuicto.

AD II. Dissimile istud. Quia iustè, meritis, ac inuitus suspèditur ille: Christus verò insons, ac libens, quia voluit, suspenus est.

AD III. Disparitas talium magna est. Nam cruces adoramus, quia veræ Crucis imagines sunt, Christique crucifixi; præsepia verò, sepulcra, clauis, &c. non sunt ad exprimenda illa Christi.

AD IV. De suo scelere gaudebant hostes Christi; at nos de Christi triumpho gaudemus, passioque compatimur.

AD V. Disparitas talium est: ait *Th. Wald. 10. 3. tit. 13. c. 120.* Quia crucem Dominus elegit; amauitq; innocuam: at pugnum percussoris, proditoris labia, vt impia, execratus est. Et hæc fuerunt instrumenta sceleris; crux vero passionis: passio a. fuit sanctissima, actio verò passionem inferentium nefandissima.

A a 3

AD VI.